

XIII Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny

Polskiego Towarzystwa Socjologicznego

13-15/09/2007 r. – przygotowania i przebieg

Propozycja zorganizowania Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego w Zielonej Górze pojawiła się po raz pierwszy w trakcie Zjazdu, który w 2000 roku odbywał się w Rzeszowie i Tyczynie. Nie podjęliśmy wówczas tego wyzwania z kilku powodów, ale przede wszystkim dlatego, że uznaliśmy iż Zielona Góra, a szczególnie jej uczelnie nie mają odpowiedniej bazy, aby organizować tak wielkie przedsięwzięcie. Od tego jednak czasu utworzony został i rozbudował się Uniwersytet Zielonogórski. Za kadencji rektora Michała Kisielewicza powstał budynek Wydziałów Nauk Ścisłych dobudowano nową część budynku Wydziału Mechanicznego. Rozpoczęto też budowę siedziby Wydziału Inżynierii Lądowej i Środowiska, który został ukończony i oddany do użytku z początkiem roku akademickiego 2006/2007. Zaistniały więc zupełnie nowe warunki lokalowe, dające szansę na zorganizowanie tak dużej konferencji naukowej. Jej formuła oraz liczba uczestników była nam już znana – od czasu Zjazdu w Katowicach przyjeżdża na zjazdy socjologiczne blisko tysiąc uczestników. Są one organizowane co trzy – cztery lata. Jednak w świadomości aktywnych członków Towarzystwa, zwłaszcza pracujących w Zarządzie Głównym utrwaliło się przekonanie, iż któryś z kolejnych Zjazdów odbędzie się w Zielonej Górze. Dlatego też w skład komitetu organizacyjnego Zjazdu Poznańskiego (2004 r.) weszła dr Maria Zielińska, dyrektor Instytutu Socjologii UZ.

Propozycję zorganizowania XIII Zjazdu w Zielonej Górze w 2007 roku przedłożono na posiedzeniu Zarządu Głównego PTS 14.01.2006 roku. Jeszcze w styczniu 2006 roku zielonogórski oddział PTS wystosował do Przewodniczącego Towarzystwa prof. Piotra Glińskiego list, w którym złożyliśmy deklarację gotowości podjęcia się organizacji Zjazdu. Jako oddział Towarzystwa przygotowania rozpoczęliśmy wiosną 2006 roku i poinformo-

waliśmy o tym JM Rektora prof. Czesława Osekowskiego, który zadeklarował wsparcie działań związanych z organizacją Zjazdu.

Zarząd Główny PTS w maju 2006 r. powołał Radę Programową Zjazdu oraz Komitet Organizacyjny. Funkcję Przewodniczącego Rady Programowej powierzono prof. Januszowi Musze, wieloletniemu członkowi PTS, redaktorowi naczelnemu *Studiów Socjologicznych*, a funkcję Przewodniczącej Komitetu Organizacyjnego dr Marii Zielińskiej. Wiceprzewodniczącą Rady Programowej została prof. Krystyna Janicka, pracująca w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN oraz w IS naszej uczelni, od wielu lat będąca członkiem ZG PTS i sekretarzem Towarzystwa.

Zadaniem Rady Programowej było merytoryczne przygotowanie Zjazdu. Rada najpierw wybrała wiodącą problematykę i tytuł Zjazdu, następnie tematykę sesji plenarnych i sympozjów. Z kilku propozycji wybrano dla Zjazdu tytuł *Co nas łączy, co nas dzieli*. Powyższe zagadnienia rozstrzygnięto przed wakacjami 2006 roku. Kolejne spotkanie Rady we wrześniu 2006 r. poświęcone było wyborowi organizatorów głównych sesji plenarnych i sympozjów oraz określeniu reguł i terminów zgłaszania pomysłów na organizowanie grup tematycznych. Rada programowa zbierała się sześć razy (27.05.2006; 24.06.2006; 27.09.2006; 21.10.2006; 13.01.2007 i 12.05.2007). 17. lipca odbyło się jeszcze jedno nadzwyczajne posiedzenie Rady Programowej, w nieco ograniczonym składzie, dla podjęcia niezbędnych decyzji.

Głównymi imprezami zjazdowymi są sesje plenarne, cztery równoległe sympozja oraz obrady w grupach tematycznych. Dla tegorocznego Zjazdu Rada Programowa zaakceptowała jeszcze dodatkowe formy uczestnictwa w Zjeździe - imprezy specjalne, takie jak spotkania sekcji PTS, zebrania studenckich kół naukowych, spotkania z autorami, prezentacje filmów o tematyce społecznej. Po raz pierwszy odbędzie się też sesja europejskich towarzystw socjologicznych z udziałem gości z Austrii, Czech, Słowacji, Ukrainy i Węgier oraz Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Europejskiego Stowarzyszenia Socjologicznego (ISA) prof. Michela Wieviorki i Michaela Buravov'a. Na Zjazd przyjadą również uczestnicy z Bułgarii, Kanady, Niemiec, Rosji, Słowenii, USA i Wielkiej Brytanii. Zorganizowane zostaną trzy sesje anglojęzyczne. Na uwagę zasługuje spotkanie sekcji studenckich kół naukowych. Inicjatywę utworzenia takiej sekcji w ramach PTS zgłosili studenci na Zjeździe Poznańskim i sekcja taka została utworzo-

na w 2005 roku. Studenckie zielonogórskie Koło Naukowe Socjologów działa bardzo aktywnie, a w ramach przygotowań do Zjazdu w ostatnim roku akademickim zorganizowało w UZ dwa ogólnopolskie spotkania kół naukowych studentów socjologii. Przede wszystkim z kół naukowych - i to nie tylko zielonogórskiego - rekrutować się będą studenci wolontariusze pracujący przy Zjeździe. Kółem Naukowym Studentów Socjologii UZ opiekuje się dr Żywia Leszkowicz-Baczyńska.

Komitet Organizacyjny rozpoczął swoją działalność od ustalenia listy zadań, jakie pojawiają się przy tak dużej imprezie naukowej oraz opracowania budżetu. Za pośrednictwem Zarządu Głównego PTS złożony został do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wniosek o dofinansowanie Zjazdu. W maju 2007 r. dotacja taka została przyznana. Rozpoczęliśmy też poszukiwania sponsorów. Wsparcia finansowego udzielił: Uniwersytet Zielonogórski, Miasto Zielona Góra, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo, oddział Zielona Góra, firma PBG S.A. z siedzibą w Poznaniu, Gazstal S.A., „Auto-Styl” Zielona Góra, Elterma S.A. znajdująca się w Świebodzinie i firma Bomadek, z siedzibą w Trzebiechowie.

W prace organizacyjne, związane z przygotowaniem Zjazdu zaangażowali się w większym lub mniejszym stopniu niemalże wszyscy pracownicy Instytutu Socjologii i należący do PTS pracownicy Instytutu Pedagogiki Społecznej. Każdy miał szansę wybrać odpowiadający mu zakres zadań. Mariusz Kwiatkowski nawiązał współpracę z oficynami, które wydają publikacje z zakresu nauk społecznych i zechciały przyjechać do Zielonej Góry. Dorota Bazuń, Anna Mielczarek-Żejmo, Magdalena Pokrzyńska zajęły się przydzielaniem miejsc uczestnikom w akademikach i wyżywieniem w trakcie Zjazdu. Martyna Roszkowska i Izabela Kaźmierczak-Kałużna kontaktami z hotelami. Katarzyna Szafer cateringiem kawowym. Dorota Szaban, Joanna Frątczak-Müller, Jerzy Leszkowicz-Baczyński przygotowaniem materiałów zjazdowych (teczki, koszulki, ulotki reklamowe). Beata Trzop i Krzysztof Lisowski przygotowaniem bankietu. Aleksandra Jawornicka-Nowosad przygotowaniem wystawy fotograficznej z poprzednich Zjazdów. Marek Zieliński wyborem sal na obrady. Emilia Paprzycka sesjami porterowymi. Lech Szczegóła – stroną informacyjną: plakat, banery, tablice informacyjne, kontakty z prasą. Informacjami szczegółowymi dla uczestników zajęła się Danuta Chmielewska-Banaszak. Przygotowania zespołu wolontariuszy i kierowania jego pracą podjęła się Żywia Leszkowicz-Baczyńska, z którą współpracowała absolwentka socjologii UZ Justyna Nyckowiak. Dużą pomocą służyła wszystkim Agata Szymandera. Praca tego zespołu miała i ma charakter pracy społecznej, zwłaszcza na rzecz PTS. Niezbędną rzeczą do przygotowania Zjazdu było zatrudnienie kierownika biura zjazdowego oraz księgowej do obsługi finansowej Zjazdu. Tego pierwszego zadania podjęła się pani mgr Joanna Róg-Ilnicka, drugiego pani Renata Kwaśniewska. W kilku jeszcze przypadkach trzeba było skorzystać z profesjonalnych usług – plastyka, informatyka, akustyka, tłumacza.

W czerwcu 2006 roku wysłaliśmy pierwsze pisma do dziekanów wszystkich wydziałów naszej Uczelni, z prośbą, aby na 13-15.09.2007 r. nie planowali innych dużych konferencji naukowych ani zajęć dla studentów niestacjonarnych, ponieważ będziemy chcieli skorzystać z wielu sal w budynkach UZ w kampusie A. Spotkaliśmy się też z dr. Krzysztofem Baranowskim, dyrektorem Centrum Komputerowego UZ, ponieważ wiedzieliśmy, że bez dobrej obsługi informatycznej trudno będzie prowadzić przygotowania do Zjazdu. Uzyskaliśmy zgodę na umieszczenie strony zjazdowej i bazy uczestników

na uczelnianym serwerze. Przez cały czas przygotowań współpraca z Centrum Komputerowym, Działem Aparatury, Działem Gospodarczym i Technicznym, Biurem Promocji UZ układała się bardzo dobrze.

Również w czerwcu 2006 r. poinformowaliśmy o planowanym terminie Zjazdu Prezydenta Miasta, sugerując, aby nie zmieniać dotychczasowej praktyki organizowania Winobrania w pierwszym tygodniu września, aby dwie tak duże imprezy nie przebiegały w tym samym terminie. Jednak w grudniu 2006 roku Rada Miasta zmieniła termin Winobrania i tegoroczne zaplanowano na drugi tydzień września, równoległe ze Zjazdem. Niektórzy uczestnicy kongresu socjologów ucieszyli się z możliwości zobaczenia na żywo, przy okazji przyjazdu na Zjazd, tej największej zielonogórskiej imprezy. My, jako organizatorzy bardziej obawialiśmy się jednak o brak miejsc w hotelach dla uczestników obu imprez. Jednak zainteresowani zamieszkaniem w hotelach socjologowie z dużym wyprzedzeniem, zachęceni przez nas, zarezerwowali miejsca dla siebie.

Od listopada 2006 roku uruchomiona została strona zjazdowa (www.zjazd-pts.uz.zgora.pl), utworzona i prowadzona przez panią dr inż. Edytę Mianowską. Znajdują się na niej istotne informacje dla uczestników Zjazdu, abstrakty wszystkich planowanych wystąpień, program Zjazdu, mapy Zielonej Góry, mapa kampusu A z oznaczonymi miejscami obrad oraz ich zdjęcia. Są też archiwalia – krótkie sprawozdania z wszystkich poprzednich zjazdów oraz zdjęcie ze spotkania polskich socjologów z 1935 roku.

Od kwietnia 2007 roku ruszyła elektroniczna rejestracja na Zjazd i zaczęto wpłacać pierwsze środki na konto zjazdowe. Wszyscy uczestnicy Zjazdu pokrywają koszty swojego udziału (zakwaterowanie, wyżywienie, materiały konferencyjne, udział w bankiecie, występ kabaretu Hrabi). Jednak dodatkowych wydatków, związanych z organizacją Zjazdu też jest sporo – projekt i druk plakatu zjazdowego, scenografia auli, koszt tłumaczeń symultanicznych i wypożyczenia sprzętu do tego niezbędnego, to tylko niektóre przykłady. Projekt plakatu zaprojektował artysta grafik Witold Michorzewski, przez wiele lat pracujący w UZ. On też jest autorem logo Zjazdu, które przedstawia twarz utworzoną z trzynastki, będącej numerem zielonogórskiego Zjazdu.

Kiedy ten tekst trafia do rąk Czytelnika jest już po Zjeździe. Warto jednak wspomnieć o ostatnich dniach i godzinach przygotowań, które poprzedziły tę potężną imprezę, a w które zaangażowani byli niemal wszyscy pracownicy Instytutu Socjologii UZ, oraz o przebiegu samego Zjazdu.

Przede wszystkim przygotowano kilkadziesiąt kartonów zawierających ponad tysiąc skompletowanych teczek z materiałami konferencyjnym, płytą DVD promującą Zieloną Górę, ulotkami, programem Zjazdu oraz identyfikatorami. Następnie przewieziono je do zielonogórskich hoteli oraz akademików, w których zakwaterowani mieli być goście Zjazdowi. Tam bowiem (dla wygody uczestników) przeniesiona została duża część rejestracji obsługiwanej przez studentów wolontariuszy. Również w tym czasie otrzymaliśmy informację, że Prezydent RP Lech Kaczyński przyjął zaproszenie Przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Socjologicznego prof. Piotra Glińskiego i weźmie udział w oficjalnej części obrad otwierającej XIII Zjazd PTS. Warto podkreślić, że po raz pierwszy w historii zjazdów socjologów był obecny Prezydent naszego kraju. Ta sytuacja sprawiła, że pojawiły się nowe okoliczności skutkujące kolejnymi zadaniami, którym musiał sprostać Komitet Organizacyjny. Chodziło zwłaszcza o dodatkowe kontakty z władzami miasta, zmianę scenariusza oficjalnego otwarcia, kon-

takty z Biurem Ochrony Rządu, dziennikarzami, przedsięwzięcie wszelkich środków ostrożności w związku ze wspomnianą wizytą, wreszcie zmianę organizacji pierwszego dnia Zjazdu. 10 września odbyła się ostatnia odprawa Komitetu Organizacyjnego, na której każda z osób zdała relację ze stanu przygotowań powierzonych jej zadań, wskazała na ewentualne dodatkowe problemy i sposób ich rozwiązania oraz wyraziła gotowość do podjęcia pracy podczas Zjazdu.

11 września rozpoczęło swoją działalność na terenie Miasteczka Zjazdowego biuro Zjazdu. Zorganizowane zostało także zebranie z wolontariuszami, którzy mieli obsługiwać Zjazd. Pojawiło się 52 studentów zarówno z Zielonej Góry, jak i innych ośrodków akademickich (Wrocławia, Poznania oraz Warszawy). Podczas spotkania przydzielone zostały im konkretne zadania oraz miejsca, które mieli obsługiwać (punkty rejestracyjne i informacyjne, biuro Zjazdu, sale konferencyjne, stołówka, akademiki, hotele). Tak więc od środy studenci zajęli punkt informacyjny na dworcu PKP, hotele oraz akademiki, w których dokonywana była rejestracja, kontrolowali stan przygotowań akademików, działali w biurze Zjazdu oraz wykonywali niezbędne bieżące prace o charakterze organizacyjno-technicznym. Również tego dnia zainstalowany zostały przez informatyków we wszystkich salach obrad sprzęt do prezentacji multimedialnych. Do każdej z sal przydzielony został również student, którego zadaniem było słuzenie pomocą uczestnikom obrad, a zwłaszcza osobom prowadzącym.

13 września o godzinie 7.30 na terenie Miasteczka Zjazdowego pojawił się w pełnej gotowości Komitet Organizacyjny oraz wolontariusze, a o 10.00 otwarto oficjalnie XIII Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny. Otwarcia dokonał Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Socjologicznego prof. Piotr Gliński oraz Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. Czesław Osękowski. O zabranie głosu poproszono Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. Całej części oficjalnej towarzyszyli przedstawiciele władz województwa i miasta, licznie zgromadzeni dziennikarze z ogólnopolskich stacji radiowych i telewizyjnych, a także przybyli na salę obrad goście oraz uczestnicy Zjazdu, którzy poddani wcześniej zostali dość rygorystycznej kontroli. W części oficjalnej głos zabrał również Prezydent Miasta Zielonej Góry Janusz Kubicki. Osoby, które nie znalazły się w Auli UZ miały możliwość obserwowania obrad w auli budynku Wydziału Mechanicznego, w którym zainstalowany został na czas Zjazdu telebim.

Po zakończeniu części oficjalnej rozpoczęła się I sesja plenarna zatytułowana **Dobro wspólne i kultura polityczna** prowadzona przez Mirosławę Grabowską oraz Grażynę Woroniecką. Po południu odbyła się II sesja plenarna „Lepsi” i „gorsi” **we współczesnym społeczeństwie polskim** moderowana przez Wielisławę Warzywodę - Kruszyńską oraz Jarosława Górniaka. Także tego dnia wieczorem rozpoczęło obrady dziewięć sesji specjalnych oraz trzy posterowe. Pierwszy dzień Zjazdu zakończył występ kabaretu „Hrabi”, który pozwolił na odreagowanie tego pełnego napięć dnia. Jednak prawdziwe wyzwanie organizacyjne czekało nas w kolejnych dniach.

W drugim dniu obrad, prócz czterech jednocześnie odbywających się ranną porą sympozjów, realizowanych było dwanaście sesji specjalnych, trzy posterowe oraz dwadzieścia jeden grup tematycznych. Również i ten dzień udało się w sposób organizacyjny „ogarnąć”. Wieczorem, po obradach odbył się w Sali Kolumnowej Urzędu Marszałkowskiego bankiet, który zadowolił gusta kulinarne najbardziej wybrednych uczestników Zjazdu. Wzięło w nim udział około sześciuset osób, ale

dzięki sprawnej logistyce i organizacji nie było tłoku, a goście rozmawiali i bawili się dobrze.

Ostatniego dnia Zjazdu odbyło się czterdzieści sześć spotkań w ramach grup tematycznych i cztery sesje specjalne. Zakończenie trzydniowych obrad stanowiła III sesja plenarna **Okragły stół – Ku nowym formom życia społecznego**, którą poprowadził Włodzisław Wesółowski. W sesji tej wzięli udział Barbara Fatyga, Andrzej Rychard, Piotr Sztompka, Paweł Śpiewak oraz Michel Wieviorka. Po ostatniej sesji plenarnej Przewodniczący PTS prof. Piotr Gliński oraz Przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego dr Maria Zielińska zamknęły obrady dziękując za przybycie zarówno gościom, jak i uczestnikom oraz Komitetowi Organizacyjnemu za sprawny przebieg Zjazdu.

Przewodniczący prof. Piotr Gliński podkreślił nie tylko bardzo dobrą organizację Zjazdu, ale również wspaniałą atmosferę stworzoną przez organizatorów, którzy wychodzili naprzeciw oczekiwaniom uczestników i zawsze służyli pomocą. Odrębnie podziękowano za wspaniałą postawę oraz pracę studentom wolontariuszom, którzy pełni entuzjazmu i oddania uczestniczyli w trudnej i długiej pracy podczas Zjazdu. Na zakończenie ogłosił, że kolejny XIV Zjazd Polskiego Towarzystwa Socjologicznego odbędzie się w Krakowie.

Warto również podkreślić, że po raz pierwszy w historii zjazdów swój udział merytoryczny mieli studenci Kół Naukowych z różnych ośrodków akademickich, którzy obradowali w zorganizowanej przez siebie sesji specjalnej oraz sesjach posterowych. Jest to ewidentny znak aktywności naukowej młodych ludzi i dobrze prognozuje na przyszłość jeśli chodzi o rozwój socjologii.

Całości Zjazdu towarzyszyły dodatkowe imprezy: spotkania z Davidem Ostem autorem książki *Kłęska Solidarności* oraz Piotrem Sztompką, który komentował swoją najnowszą książkę *Zaufanie; fundament społeczeństwa*. Miały miejsce także spotkania i wystawy – między innymi wystawa fotograficzna poświęcona *Historii zjazdów socjologicznych*. Swoje pozycje naukowe zaprezentowało także dwadzieścia jeden wydawnictw z całej Polski.

W XIII Zjeździe Polskiego Towarzystwa Socjologicznego wzięło udział 1037 osób. Zorganizowane zostały 3 sesje plenarne, 4 sympozja, 49 Grup Tematycznych, 12 sesji specjalnych, 50 sesji posterowych. Zaprezentowano 550 referatów poruszających najrozmaitszą problematykę.

Korzystając z własnych doświadczeń i obserwacji, zdobytych i poczynionych w trakcie poprzednich zjazdów, staraliśmy się tak przygotować, aby spełnić oczekiwania uczestników tak dużej imprezy naukowej (np. zredukować kolejki do rejestracji i odbierania materiałów zjazdowych poprzez ich dystrybucję w miejscach zakwaterowania, zagwarantować każdemu referentowi możliwość prezentacji multimedialnej, uprzejmie odpowiadać na wszystkie nadsyłane e-maile i udzielać rzeczowych odpowiedzi na pytania telefoniczne). Pytanie, czy udało się nam przewidzieć większość powstałych sytuacji, rozwiązać problemy organizacyjne i logistyczne – chwilowo zostaje otwarte. O tym, jakie były reperkusje Zjazdu poinformujemy Państwa w następnym numerze Miesięcznika UZ.

Ewa Narkiewicz-Niedbalec
Sekretarz XIII Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego PTS
Przewodnicząca Zielonogórskiego Oddziału PTS
Żywia Leszkowicz-Baczyńska
Członek Komitetu Organizacyjnego XIII Ogólnopolskiego
Zjazdu Socjologicznego PTS